Kasvu ja vaikuttaminen / SH 30.1.2018

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
trv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 19.12.2017

Lausunto eduskunnan tarkastusvaliokunnan omasta asiasta o 61/2016 vp asuntopolitiikan kehittämiskohteet -julkaisusta

SAK kiittää mahdollisuudesta lausua Asuntopolitiikan kehittämiskohteet -julkaisusta.

Lausunnon kysymykset

1. Arvioikaa tutkimuksen keskeisiä johtopäätöksiä ja kehittämisehdotusten toimivuutta
2. Esittäkää omat näkemyksenne harjoitetusta asuntopolitiikasta ja sen ongelmakohdista sekä ongelmien syistä ja seurauksista
3. Esittäkää arvio asuntopolitiikan kehittämishaasteista ja esittäkää omat kehittämisehdotuksenne.

SAK:n kehittämisehdotukset

Lähihistorian asuntotuotannon alhainen määrä on johtunut kaupunkien riittämättömästä tonttitarjonnasta. Tonttitarjonnan ja toteutuneen asuntotuotannon välillä on selvä yhteys.

Valtio on kyennyt MAL-sopimuksin kannustamaan kasvukeskuksia nostamaan kaava- ja asuntotuotantotavoitteitaan. Raportin yksi johtopäätös on, että pääkaupunkiseudun joukkoliikenneinvestoinnit ovat mahdollistaneet kaavoitusmäärien noston.

SAK esittää seuraavia toimenpide-ehdotuksia pääosin MAL-sopimispolitiikkaan.

- MAL-sopimuskausi pidennetään kahteentoista vuoteen ja se on osa maantienlain 12-vuotista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (HE maantielain uudistus valmisteilla).
- MAL-sopimukset laajennetaan kaikkiin yli 100 000 asukkaan kaupunkiseuduille.
- Valtio varautuu MAL-sopimusneuvotteluissa tukemaan kaupunkeja niissä joukkoliikenneinvestoinneissa, jotka sysäävät tehokkaimmin liikkeelle asuntorakentamista.

- Valtio edellyttää kunnilta joukkoliikenneinvestointien vastapainoksi kunnianhimoisen määrän asuntokaavoitusta ja tiivistä yhdyskuntarakennetta syntyviin ratavyöhykkeisiin sekä asemanseuduille.
- Keskusta-alueille, asemaseuduille ja joukkoliikenneyhteyksien lähistölle on rakennettava selvästi nykyistä enemmän asuntoja. Tonttien tehokkaampi rakentaminen alentaa asumisen hintaa, jättää tilaa viheralueille ja riittävä väestömäärä takaa paremmat palvelut.
- Kohtuuhintainen valtion ja kuntien tukema asuntotuotanto sijoitetaan hyviin sijanteihin keskusta-alueille ja joukkoliikenne yhteyksien varrelle.
- Myös asuinalueiden ensimmäisille asukkaille on turvattava toimivat joukkoliikenneyhteydet.
- MAL-sopimuksissa valtio edellyttää kuntien käynnistämään kaavoituksen normitalkoot, jossa perataan asuntojen hintaa nostavia tarpeettomia kaavamääräyksiä. Määräyksiä pitää purkaa muun muassa autopaikkojen, julkisivumateriaalien sekä talojen muodon ja sijoittelun osalta.
- Valtion kaupunkikeskustojen maaomistuksien keskittäminen Senaattikiinteistölle tai perustaa erilliseen yhtiöön. Tällöin voitaisiin toteuttaa merkittäviäkin kaupunkikehitys- ja asuntorakentamiskohteita.
- Maankäyttö- ja rakennuslaki tulee uudistaa ja sen tavoitteena on sujuvoittaa kaavoitusta ja edistää täydennysrakentamista uudistamalla kaavajärjestelmä, digitalisoimalla kaavaprosessi ja parantamalla kaavoituksen ennakoitavuutta viranomaisten palvelulupauksilla ja käsittelyajoilla.
- Kuntien valtionosuusperusteissa huomioidaan kaupunkien väestönkasvun nopeus.
- Kiinteistöverotus tulee poistaa kuntien verotulojen tasauksesta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry